

“Ας μου συγχωρηθεί ένα παράδειγμα, με το δ ποιόν θα προσπαθήσω να δείξω αυτό που είπα, ότι αμφιβολίες ένιστε μπορεί να ώφελήσουν.

Είναι από την ιστορία μας γνωστόν, ότι οι Φιλικοί τον καιρό, που δούλευαν να προετοιμάσουν την κνάστασι του Γένους, πολλές φορές αμφιβάλαν για την εϋδωσι του σκοπού τους. Κι όμως οι αμφιβολίες αυτές δεν τους έφεραν ν' απκρνηθύν τον ιερό άγωνά τους. Απεναντίας μαθαίνουμε από την ιστορία, ότι οι αμφιβολίες για την επιτυχία του κινήματος που ετοίμαζαν μπορούσαν να τους αναγκάσουν να ζυγίσουν προσεκτικότερα τα πρόσωπα και να λογαριάσουν βαθύτερα τα μέσα και τις περιστάσεις ώστε να λάβουν τα καταλληλότερα μέτρα για να εξαπλωθεί ή επανάστασις άπ' άκρη σ' άκρη της Έλληνικής Χερσονήσου.

Και λοιπόν μπορούμε να πούμε, ότι κ' έμεις οι Φιλικοί, που θέλουμε να προετοιμάσουμε το 1921, οι Μαλλιαροί—όπως θέλει το όχλου ή φιλοπαίγλουσνη να μας άποκκληί—την Ίδέα μας, που είναι να οδηγήσουμε το Γένος στην πνευματική του ελευθερία δε θα την άπαρνηθούμε ποτέ, μολονότι δικαιούμεθα σοβαρότατα ν' αμφιβάλλουμε για την πραγματοποίησι του σκοπού, όσο τα μέσα, που μεταχειρίζονται μερικοί Δημοτικιστάι για την κατήχησι και την προετοιμασία του κοινού τα κρίνουμε άστοχα, ή όσο θεωρούμε πως δεν εβάρθηκαν σ' ένεργεια άλλου τρόπου φωτισμού της κοινής γνώμης καταλληλότεροι, μεθοδικότεροι, πρακτικότεροι, επικαιρότεροι, άποτελεσματικότεροι.

Μά και τή στιγμή που βεβαιωθήκαμε, ός πούμε, ότι ή άποτυχία του άγώνα είναι σχεδόν βεβαία, και τότε—τό είπαμε ήδη—το καθήκον προτάττει: Νά εξακολουθήσουμε όπως όπως τον άγωνά. Και εξακολουθώντας τον δεν πρέπει να μας περάσει από το μυαλό ή ύπόνοια πως κινηγοίμε μίαν ούτοπία. Διότι ούτοπιστής δεν είναι ή άνθρωπος, που μοχθεί για σκοπό, που μπορούσε να πραγματοποιηθεί, αλλά που για τον έναν, ή τον άλλο λόγο μπορεί και να μην πραγματοποιηθεί ποτέ. Μηδέ μπορεί να χαρακτηρισθεί ως ούτοπία ή Ίδέα, που βαθείς προλήψεις των ανθρώπων και πλάνη αιώνοβία, μπορούν να μη της επιτρέψουν να κυριαρχήσει. Η ούτοπία όριζεται και είναι θεωρητική όργανωσι, ή όποια είναι άδύνατο να πραγματοποιηθεί, διότι οι φυσικοί νόμοι αντίστέκονται και καθιστούν άδύνατη την πραγματοποίησί της.

Και για νάρθουμε στο τέλος στην περίστασι της γλώσσας, που μας άπασχολεί, λέμε: “Ότι ούτοπιστής δίκαια θα θεωρηθεί εκείνος, που θα ετοίμάσει στο γραφείο του τή Γραμματική μιας γλώσσας, που δε μιλήθηκε ποτέ, ή και που μιλήθηκε πρό εκατό χρόνια, μά δε μιλιέται πλέον, θα θελήσει δε να επιβάλει σ' ένα λαό, μαθαίνοντας τή γραμματική του γραφείου του, να μιλεί και να γράφει την όμαλή ή την άνώμαλη άδιάφορο, θεωρητικήν ή άμίλητη σήμερα γλώσσα.

Αύτου του είδους ή Γραμματικός Συγγραφεύς είναι ούτοπιστής, διότι στο έπιχειρήμά του και στο σκοπό του αντίστέκονται οι φυσικοί νόμοι, που θέλουν το λαό να δημιουργεί μόνος του τή γλώσσα του—άρα και τή γραμματική της—άνάλογη της έπαχής, του χαρακτήρα του, των πνευματικών άναγκών του.

Ούτοπιστής όμως δε μπορεί να θεωρηθεί ποτέ εκείνος, που θα ύποστηρίξει, ότι πρέπει επί τέλους ν' αναγνωρισθεί σήμερα, ή αύριο, ή μεθαύριο, ως γραπτός λόγος του λαού, ή σημερινός, ή ή αύριανός, ή ή μεθαυριανός, προφορικός λόγος του λαού. Διότι αυτός μοχθεί ν' άποδείξει, ότι δεν είναι δικαίωμα κανενός να μην παραδέχεται ως καλά καμωμένο το πράγμα, που ή φύσις μόνη της έπραγματόποιησε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

Φ Θ Ι Ν Ο Π Ω Ρ Ο

Τώρα κανείς άρχίζει να κινώγη
Και τή ζεστή γωνίσα του ζητή
Φθινόπωρο τα δέντρα ξεγυμνώνει
Τα φύλλα τους να κνή φορεσιά.

Τα χελιδόνια φεύγουν τα καίμένα
Και παίρνουν οιάτλωμένα τους φτερά
Της άνοιξης τα δώρα μαγεμένα,
Τραγούδια, πρσιανάδα κ' έμορφία.

Μά άπειράνθη για πάντα λουλουδίσει
Μίαν άνοιξη που νοιώθω στην καρδιά,
Κι άκούρασι τα δώρα της σκορπίζει,
Τραγούδια, πρσιανάδα κ' έμορφία.

Και δεν κοιτάζω έξω τον άέρα,
Τα φύλλα τα ξερά, την παγωνιά...
‘Η άνοιξη να ζήσ' ή μαγεμένη
‘Η άνοιξη που έχω στην καρδιά!

Χάλκη

ΜΕΛΠΟ

το κεφάλι, κοίταζε άνάμεσα στις φυλλωσιές, για να ξεδιακρίνη άλλη μια τή θάλασσα, για να ξεδιακρίνη άλλη μια το στενόλακμο εκείνο του λιμανιού, ώς που, σε στιγμή ώρισμένη, να συνεδέση κάπως ή λογισμός του της θάλασσας τή θεία με τή βεβαιότητα της λευτεριές, και τότε πιά να πάη στην Κλινική του εισηγεμένος.

Τόνοιρό του της ξαναγεννημένης της ζωής, το κινηγοίσε κι άπάνω στα βουναράκια κι όπου άλλου φαινότανε ή θάλασσα ή ψυχομαγέφτρα. Μιά μέρα προτού άφήτη την Κατινούλα στο Μπ... για ένα μήνα τρεις βδομάδες άκούη, θέλησε να δη άπ' όσο πιο σιμά μπορούσε το λαμό του λιμανιού. Πήρε το τραβάγιο, τραβήξε έτα με τα προτειγίματα κάτω της πόλης, περπάτησε λιγάκι προς τή θάλασσα και βρέθηκε σε μια κορφούλα χαμηλή άπ' όπου θεωρούσε περίρημα το στενοπέραςμα ή την μπασιά, δηλαδή του λιμανιού το λαμό. Του καρφώθηκε όμως στο νού, να δη στα πόδια του και τάρκογαλι το κοιμισμένο. Μά ή κορφούλα, που καθώς είπαμε ύψος πολυ δεν είχε, όταν την άγγάντες από τή στρατά, στεκότανε πολύ άψηλά, όταν άπό πάνω της έβρίχνες μια ματιά στάρκογαλι, κ' έπρεπε μάλιστα να προβάλλη άπό τα ρίζα ως την κορφή, για να πέση

γραμμή το βόλι της ματιές σου στάρκογαλιάτικο το νερό. Δύσκολο το πράμα, γιατί άπό την πίσω πλαγιά γκρεμνός ή κορφούλα και ζαλιζόσυνε. Ζαλιστήκε μία, ζαλιστήκε δυό φορές ή ‘Αντρέας. Ός τόσο το κατάρθωσε και δεν κατέθηκε προτού συνεδέση και πάλε ή λογισμός του όσα συνταίριζε σ' έναν πόθο ή καρδιά του. Κι άρου τα συνέδεσε, τραβήχτηκε γοργά γοργά, για να κρατήση πιο σίγουρα μέσα του άκέρια την έντύπωση τή στερνή. Γύρισε λοιπόν άπό το μονοπάτι, βγήκε έξω στο μεγάλο το δρόμο, κι αντίκου του, άπό την άλλη μεριά, σε μίαν άλλη κορφούλα, ένα θεόμορφο βουνακι βροσίθεο και σε να του έλεγε νάρθη. Πρόθυμος ή ‘Αντρέας. Το έζερε κίβλας πως οι ντόπιοι, το βουνακί εκείνο τώνωμάσανε Το βουνακί της ‘Αγάλης. Δε βόσταζε. ‘Ανέβηκε. Ψυχά. Μόνο, παρέκει στα προτειγίματα κάτω της πόλης, στρατιώτες που γυμναζόντανε. Δεν πρόσεξε, αν κ' ή άπόμακη μουσική τους άντηχούσε στάρφις του σαν ήσυχη μελωδία ειρηνική. Στρώθηκε στον ίσκιο ενός δέντρου, ενός πέφκου θάρφω. Γύρισε τή θάλασσα ή ματιά του. ‘Αλλάργα την έξνοιγε τώρα με την μπασιά μαζί του λιμανιού, με το λαμό. Σά να πήγε στον τόπο της ή καρδιά του. Θάλασσα, ειρήνη, λευτεριά. Τα συνέ-

‘Ο ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα Δρ. 10. — Για το Έξωτερικό Δρ. 10.

20 λεπτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στη κίόσκια της Πλατείας Συντάγματος, ‘Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιόδρομου, (‘Οφθαλμιατρείο), Βουλής, Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρομου (‘Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), ‘Εξάρχεια, στα βιβλιοπωλεία ‘Εστίας, Γ. Κολάρου και Σακέτιου (όδες Σταδίου, αντίκου στη Βουλή). Στο Βόο, βιβλιοπωλείο Χριστόπουλου.

‘Η συντρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ένός χρόνου πάντα

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

‘Ο κανυάς... για τους άπογόνους μας — ‘Ο σοσιαλιστής ‘Αντύπας— Βάρβαροι και σκεφτικοί— Κάτου άπό την άγίδα— ‘Ο σύμμαχος μας.

ΣΤΟ ΛΟΓΟ ποιήγαλε ή Μιστριώτης την περασμένη Κυριακή στο Δημοτικό θέατρο—λόγο έθνικό κι όχι θεατρικό, παρακαλούμε—μς έήρησε, κενό σε τόσα άλλα σοφία, και το γιατί έχουν καρφωμένο το μάτι τους οι Βούρραροι, οι Ρουμάνοι και οι άλλοι πάνου στην Ελλάδα και ζητούν την καταπίδνε.

‘Ακούσε λοιπό, το μυσικό. Οι Βούρραροι κι η ζητούν να καταχτήσουν την Ελλάδα για να μπορούν να λένονται άπτοι άπόγονοι του Θεμιστοκλή και του Μιλτιάδη κι όχι έμεις. Και σε τοτό, λέει, τους βοηθάνε και οι δημοκιστάδες που, βαλμένοι και πλερωμένοι άπό τους όχτρούς μας άγωνίζονται να διασπάσουν την ένότητα της γλώσσας μας.

‘Ο λόγος του σοφού άνδρός δημοσιεύθηκε στο ‘Εμπρός της περασμένης Δευτέρας κι ή άνήχη ποίησε τή σοφία αυτά λόγια κυκλοφορεί άκόμα λυτέρω στους δρόμους και διδάσκει μάλιστα και στο Πανεπιστήμιο. Και ή κοσμάκης που άκουσε στο θέατρο αυτές τις άνοησιές χερσοκρήσε και φάναζε και ζήτω και δε βρέθηκε, μέσα σε τόσους κουνουβίλους, κ' ένας φρόνιμος και μυαλωμένος άνθρωπος να σηκωθεί και να τον πει:

— Καλά τα λές, μιάρμπα, μά δευσιχός ούτε ή Βουραγία, ούτε ή Ρουμανία, ούτε κανένα άλλο ‘Εθνος κατοικείται μοναχά άπό Μιστριώτες!

Γιατί θάταν εντύχημα για μς νάρη ή Βουραγία λ. χ. αν όχι όλους τους κατοίκους της Μιστριώτης, ένα τουλάχισ-

δεσε όλα, τα βόλεψε, τα συνταίριζε με το νού του, με τή γεωμετρική του την πείση, και χωρίς να ξαναπαρη το τραβάγιο, λαρροβήματας, βρόδλησε ως την Κλινική.

Τέσσερις ή ώρα τάρκογαμα, ώρα του δειλιού, όταν ήρθε. Κι άλήθεια, καθισμένη στο κρεβάτι, χαρούμενη, έτρωγε ή Κατινούλα παξιμάδια που τα βουτούσε στον καρέ. ‘Ανοιγε καντούθε στα ματια του ή Ζωή.

(άκολουθεί)

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΤΟΥ ΙΔΑ : «Μαρτύρον και ‘Ηρώων αίμα...» Δρ. 2.

ΤΗΣ κ. ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ : «‘Από τον κόσμο του σκλονιού και οι δυό θάνατοι» Δρ. 3. Πουλιδόνται στα γραφεία του ‘Νουμας.

